

אור

הגאולה

הספר שלי אתחלתא דגאולה

חג הפסח ט"ו ניסן ניסן תשע"ג 19

עיונים ועצות למעשה מתורות רביה"ק ■ עפ"י העמוד היומי בליקו"מ

לוח העמוד היומי			
יום	התאריך בחודש	העמוד בליקו"מ	ליקו"מ
שבת	י"ב	סה	ס"ו
ראשון	י"ג	סה	ס"ז
שני	י"ד	סו	ס"ח
שלישי	ט"ו	סו	ס"ט
רביעי	ט"ז	סז	ע'
חמישי	י"ז	סז	ע"א
שישי	י"ח	סח	ע"ב

כנינים לוח הפסח

פסח

"פסח" במספר "נחמן". "חג המצות" עם הכולל במספר "נחמן בן שמחה". (כוכבי אור - חכמה ובינה - כ"ה)

תאוות ממון

'בפסח נתתקן תאוות ממון', כמו שכתוב: "ויהי נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלו"ם בעל כרחם, כי הם לא רצו כָּלָל, כי אז נתתקן תאוות ממון. (ליקו"מ תו"א ח"ב)

אמונה

עיקר יציאת מצרים ומתן תורה וכל האותות והמופתים הנוראים אשר עשה השם יתברך עם אבותינו ועמנו מיום יציאת מצרים עד היום הזה בכל דור ודור, הכל בשביל לפרסם אלקותו לידע ולהודיע ולהודע שהוא השליט, הוא היוצר, הוא הבורא יתברך ויתעלה שמו לנצח, כדי שזוכה לאמונה שלמה באמת. (ליקוטי הלכות או"ח - פסח - ז)

תפילה

בפסח צועקין בתפלה. (ליקוטי עצות - פסח)

הגדה בקול רם

ההגדה של פסח הוא תקון הברית, על כן אומרים ההגדה בקול רם, כי הקול מעורר הדעת, ועל ידי זה זוכה להתגלות הדעת וזה עקר הגאולה. כי גלות מצרים היה על פגם הברית שהוא פגם הדעת. גם היין של ארבע כוסות הוא תקון הדעת שהיא בחינת תקון הברית. (ליקוטי עצות - פסח)

כל דיכפין ייתי ויכול

וְזֶה שְׂאוֹמְרִים: 'כֹּל דִּכְפִין יִיתִי וְיִכּוֹל וְכוּ'. כִּי עֵקֶר בְּחִינַת מִצְּהָה הוּא עַל יְדֵי צִדְקָה. וְכֵן פְּתַב רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה בְּמָקוֹם אַחֵר, כִּי מִצְּחֵי רֵאשֵׁי תִבּוֹת "צִדְקָה תַצִּיל מִמּוֹת".

אשרינו, ...בפרט בפסח

ועל כלם ועל כלם כל חיותינו ותקותנו ושמתנו הוא בלחור של זקן שבזקנים הקדושים, תהלה לאל יש ניש לנו על מי לסמך, וזכרו זאת והתאושו והתחזקו את כל אשר עשה עמנו אלמלא לא גלה אלא התורה הזאת אזמרה דינו. מכל שכן וכל שכן שגלה תורות נוראות ומעשיות נפלאות ושיחות קדושות כאלה וכאלה ובדאי וגמור מה שהתחיל להקיצנו משנתנו על ידי כל פעולותיו הקדושות והנוראות. כי עדין עומד ומתפלל עלינו עם כל הצדיקים שוכני עפר, אשר לולא זאת לא היו לנו שום קיום כלל, וכמו שכתוב בזהר הקדוש אלמלא תפלות הצדיקים שמתו על החיים לא אתקים עלמא כרגע. ומה אוסיף לדבר אליך עוד בני חביבי וידידי, אם אמנם תהלה לאל יש ניש עוד לדבר, אז אין הזמן והיריעה מספיק, והלא לפניך דברינו בכתב בספרינו וכו' הפך בהם והפך בהם וכו' נמצא בהם הרבה על פסח וספירה תהלה לאל חיי.

...אשרי אֲזַנִּים שֶׁכָּף שׁוֹמְעוֹת, אֲשֶׁרֵי עֵינַיִם שְׂרוֹאִים זאת בספריו הקדושים. ואם אתחיל עתה לדבר בזה כלה הזמן, כי מאד עמקו מחשבותיו, והעקר מה שכתוב שם שכל מה שהחולה גדול ביותר צריך רבי גדול ביותר, שיוכל להכניס בו גם כן השגת אלקות. ותהלה לאל בחסדו אין אנו חולקים על הרבי האמת הזה, ואנו חותרים להתקרב אליו והוא מקרבנו ברחמי בכל עת בדרכים נוראים ונפלאים, מה נאמר מה נדבר מה נשיב לה' על כל תגמולוהי, עלינו לשבח ולומר הלל שלם והלל הגדול בפרט בפסח על כל החסדים האמתיים ונצחיים שעשה עמנו בעל הרחמים רב חסד ואמת. כן יוסיף ויוסיף להגדיל חסדיו עמנו יותר, עד נזכה בחיינו לקיים דבריו וזכרוננו לברכה בשלמות באמת, נגילה ונשמחה בישועתו.

(עלים לתרופה - מכתב רנ"ה)

קדושת חג הפסח

טובים הם ימי דין, כמו שכתוב: פְּרָקִים העולם נדון בפסח וכו', וצריך לשוב בתשובה. ועל ידי זה יוצא המלכות מבין הקלפות, ונתבטל ממשתלם, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה, שנגאלין על ידי תשובה מהמלכות דקלפות. וזהו "לעת תשובת השנה לעת צאת המלכים", שאז יוצא מלכות דקדושה, שהיא בחינת דל"ת, מבין הקלפות, ונתבטל פח הארבע מלכיות דסטרך אחרך. 3

ברכה על הבדיקה

הסיבה שעושים ברכה "על ביעור חמץ" בשעת בדיקת חמץ, אף-על-פי שבפועל הוא רק בודק ומחפש את החמץ, והוא עוד אינו מבער את החמץ.

הוא משום שעיקר מלחמת היצר הוא לסמות את עיני האדם שלא יתבונן כלל על דרכיו. אך ברגע שהאדם מתעורר להתחיל לחפש איפה מתחבא בתוכו החמץ? ברגע שהאדם מתחיל להרגיש שהוא רוצה לצאת מהאנכיות והשקר, לצאת מיאני ואפסי ולחפש את הנקודות שהוא לא בסדר בזה. זה עצמו התחלת הביעור, כי זה מעט ההארה של הנשמה שהתעוררה להתעלות המשך בעני' הבא

כל ענייני חירות שאנו עושין בלילה זו הוא חירות הנפש, אשר נגאלנו מהקליפות, כי נשתקעו במ"ט פנים טמא והוציאנו לחירות, על זה אנו עושין סימני חירות, ומשמחין בשמחה של מצוה. וקודם שנכנס קדושת הפסח, מבערין החמץ שהוא הקליפה ובל יראה ובל ימצא בבתינו, ובבא קדושת הפסח נכנסו בקדושה העליונה ויצאנו מאפילה לאורה: (שלי"ה הקדוש)

נקיון

"ימי ניסן הם ימי תשובה כמו תשרי." 1 הימים הקדושים והנעלים של ימי ניסן, הימים הזכים והטהורים, ימי תשובה, שבהם האדם מתנקה מהחמץ בגשמיות ורוחניות. ועיקר המלאכה הוא להוציא את החמץ מהמוח ומהלב, להוציא את כל החכמות חיצוניות והתאוות המעקמים את הלב לחלוק על הצדיקים. 2 לבטל את התאוות המפריעים ומעיקים ומציקים לנפש ולא נותנים לה להתרומם. להתחיל התחלה והתחדשות בחודש שהוא ראש לכל חודשי השנה, ובחג שהוא ראש וראשון לכל החגים. "יום טוב נקרא תשובת השנה, כי כל הימים

ולהתקרב להשם ית', זה מעט האור דוחה ומבערת הרבה מן החושך. על כן בחיפוש עצמו תלוי הביעור, וכל ביעור הרע מתחיל בבדיקה. ועל כן שפיר מברכים על הבדיקה "על ביעור חמץ".⁴

תיקונים חדשים

"וה' יחזק לבבכם לשמח בשמחת החג הקדוש הזה הִבֵּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה. וְתִזְכֶּה לְהִבִּין וּלְהֵאֱמִין, כִּי עֵתָה מִמְשָׁמְשֵׁין וּבֹאִין יָמֵי פֶסַח חֲדָשׁ אֲשֶׁר לֹא הָיָה מֵעוֹלָם. כִּי בִנְדָאֵי יִתְתַקְנוּ עֵתָה תְקוּנֵים מִחֲדָשׁ אֲשֶׁר לֹא הָיוּ מֵעוֹלָם. וְאִם מַעֲשֵׂינוּ אֵינָם עוֹלִים יָפֵה. הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ וְחֻסְדֵי ה' כִּי לֹא תִמְנוּ וְכוּ', חֲדָשִׁים לְבַקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ. בְּכָרֵט בְּפֶסַח

שֶׁהוּא רֹאשׁ לְרִגְלִים. שְׁבָהֶם עֵקֶר הַתְּחִיָּשׁוֹת הַמַּחִין לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מְגֹדֵל וְעַד קָטָן. וְהַעֲקָר לְהַחוּסִים בְּצַל נִקְדַּת הָאֱמֶת. אֲשֶׁר כָּל עֶסְקוֹ לְעוֹרֵר וּלְחַדֵּשׁ שְׁכָלְנוּ וּמַחֲנוּ וְכוּ'. וַיֵּשׁ בְּלִבֵּי עַתָּה הַרְבֵּה לְדַבֵּר בְּזֶה, אֲדָּ אֵי אֲפֹשֶׁר עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה, וְהַעֲקָר לְהֵאֱמִין בְּכָל זֶה שְׁבוּדָאֵי יִתְחַדְּשׁוּ חֻסְדִּים נִפְלְאִים בְּחַג הַפֶּסַח הַזֶּה הִבֵּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה. כִּי בְּכָל יוֹם מִתְחַדְּשִׁים הַחֻסְדִּים. מִכָּל שָׁפָן בְּפֶסַח שְׁבוּ וַיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם בְּנִפְלְאוֹת עֲצוּמוֹת, וְאִזּוּ נִתְחַדְּשׁוּ כָּל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית. וְכֵן נַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה נִפְלְאוֹת וְנוֹרָאוֹת מִחֲדָשׁ. כִּי בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חִנֵּב אֲדָם לְרֹאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלוֹ הוּא וְכוּ'."

1. ליקוטי עצות - פסח. 2. כמבואר תורה ה' - ליקוטי"מ.
3. תורה קל"ה. 4. נחת השולחן - פסח. 5. עלים לתרופה - מכתב רי"ד.

מרור

כזית מרור שאוכלין בפסח, מסוגל לפרנסה. (ספר המידות - ממון)

ענין אכילת מרור

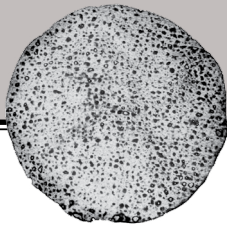
ענין מצות אכילת מרור לזכר 'וימררו את חניהם' שגם בעת הגאולה והישועה וההרחבה צריכין לזכור ולא לשכח את המרירות, שעל ידי זה יכולים לשמח בהישועה. כי לפי עצם המרירות ישג בעולם כאשר רואין בחוש בנדאי הכל טוב ומתוק, אבל אם לא יזכר המרירות וירצה למלאות חפצו בכל תשוקת הבלי העולם, לעולם יחסר לו, ולא יראה טוב כל ימיו.

(עלים לתרופה - מכתב קצ"ג)

שביעי של פסח

דרכנו תמיד בברסלב להתפלל ביום שביעי של פסח בבקר השכם מאד, מעלות השחר ממש כאשר נוהגין כל זרע הבעל שם טוב וזכרנו לברכה והנלוים עליהם.

(ימי מוהרנ"ת - ח"ב - ע"א)

שמחת פסח

ושמח עמנו אז הרבה, גם עוד שני אנשים היו שם גם ר"ש הבעל הבית בעצמו רקד הרבה בעזרת השם וגם ספרתי כמה נפלאות מרבנו וזכרנו לברכה, ותהלה לאל שמחנו הרבה בעזרת השם יתברך בימים אלו ורבי מנדיל שהיה עמי כל הדרך שמח הרבה מאד, ורקד הרבה מאד, עד אשר תמהו כל הרואים מהיכן הוא רוקד הרבה כל כך שלא כדרך הטבע. (והם לא ידעו מההוא רוחא דנשב בשית פרקין וכו' שממש נמשכין המחאת כף אל כף ורקודין כמבאר בהתורה ואלה המשפטים סימן י' עין שם 4) 5

שביעי של פסח

"וכן היה תהלה לאל שביום שביעי של פסח היינו בשמחה גדולה מאד ברקודין ומחולות הרבה כל היום פלו עד הערב, בתחלה בבית ר"ש שאכלתי בבית ר"ש, אחר כך נכנסנו לבית הברית מילה וגדל השמחה שהיה לנו שם אין לשער עד שעוררנו כל העולם שהיה שם לשמחת יום טוב ושמחת ברית מילה גם אבי התינוק שהיה בטבע בעל מרה שחורה, וכשנכנסנו לביתו היה רחוק משמחה מאד מאד, אבל אחר כך מגדל השמחה עוררנו אותו לשמחה גדולה, עד שהוא ושאר אנשים הרחוקים משמחה פלם רקדו לכבוד יום טוב בשמחה הרבה וכבר מבאר אצלנו גדל המצוה, פשמשמים בשמחה את מי שהוא בעצבות ומרה שחורה, ובפרט ביום טוב בסעדת מצוה פזאת אחר כך נכנסתי לבית רבי צבי, וגם שם היינו בשמחה גדולה ורקדנו הרבה ותהלה לאל עבר כל יום ששי שהוא שביעי של פסח בשמחה רבה בעזרת השם יתברך... כך זכינו להתעורר על ידי זה לשמחה גדולה, עד שזכינו שהגיע השמחה לרגלינו, וחזרנו ורקדנו הרבה מאד עד שעבר גם כל יום שבת קדש בשמחה גדולה, וגדולה היתה השמחה של הימים האחרונים מהשמחה של ימים הראשונים של פסח." 6

1. תורה כ"ד ח"ב. 2. עלים לתרופה - מכתב ס"ג. 3. ליקוטי הלכות אה"ע - פריה ורביה - ג. 4. כמבואר שם שלרוח דנשיב זוכים בכח הצדיק. 5. ימי מוהרנ"ת - ח"ב - ס"ט. 6. שם ע"א.

הכנות לפסח

"מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד." 1 בפרט בפרט בימי חג, ימי שמחה אשר נצטוינו בהם: "ושמחת בחגך". ולא רק בפסח עצמו צריך לשמח, אלא אפילו ההכנות לפסח צריכים גם כן להעשות בשמחה גדולה, על עצם זה שאנו זוכים לקיים רצונו יתברך. "חזק וחזק לעשות כל ההכנות לפסח בשמחה רבה ועצומה אשר זכינו להכין עצמנו לאכל מצה בפסח לעשות רצונו יתברך. כי הוא חיינו וכו'." 2

סיפור ההגדה והניסים

ליל הסדר הקדוש הוא זמן שמחה והודאה להשם יתברך על כל הניסים שעשה לנו בכלל ובפרט, ברוחניות ובגשמיות, להזכיר את הניסים, ולהזכר בכל החסדים שהשם יתברך עשה לנו ולאבותינו, ולהגיע לשמחה בהשם יתברך, שמחה עצומה, שמחה אין סופית. "גדל המצוה לספור ביציאת מצרים וכל המרבה לספור ביציאת מצרים הרי זה משבח, כי ספור יציאת מצרים שמשפירן בתקף הנסים שעשה עמנו השם יתברך בגאלת מצרים, ומברכין ומהללין לשמו הגדול יתברך על זה, זה בחינת עשרה מיני נגינה, בחינת שמחה, ועל כן עקר הספור ביציאת מצרים בליל פסח הוא על היין דיקא שהם הארבע כוסות של יין, כי יין הוא בחינת שמחה, כמו שכתוב, "ויין ישמח לבב אנוש וכו'". כי עקר הגאולה היא על ידי שמחה ושיר והלל, בחינת עשרה מיני נגינה הם נמשכין מארבע אותיות השם, בחינת שיר פשוט, כפול, משלש, מרבע, שפנגדס באו הארבע כוסות של יין בליל יציאת מצרים." 3

שמחה גדולה ברקודין ומחולות

"הנה בשני ימים טובים הראשונים של פסח, לפני השם יתברך לשמחה גדולה מאד ברקודין ומחולות, שמחה גדולה מאד בעזרת השם יתברך גם עם רבי יהודא אליעזר בא איש אחד מאנשי שלומנו אוהבי ורעי..."

חומרות בפסח

בענין החומרות יתרות בפסח לא היה מסכים כלל על המרבים לדקדק יותר מדאי, ונכנסים במרה שחורות גדולות. והאריך בשיחה זו אז כי איש אחד מאנשינו שאל לו זכרנו לברכה שאלה אחת בענין איזה חומרה בפסח איך להתנהג. ואז התלוצץ ממנו מאד. והרבה לדבר מענין זה שאין צריכין לחפש אחר חומרות יתרות ושגוען ובלבולים. ואמר שהוא בעצמו גם כן כבר היה שקוע בענין זה מאד שהיו עולים על דעתו חומרות יתרות מאד מאד. ופעם אחד היה חושב מחשבות בענין המים על פסח שחשש שמא יש איזה משהו במים ששואבין. ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו שנוהגין קצת, גם זה לא הוטב בעיניו, כי קשה לשמור היטב המים מערב פסח על כל ימי הפסח. ולא הוטב בעיניו שום מים רק מי מעין הנובעים ויוצאים והולכים ובאים מים חדשים בכל עת. אבל במקום שהוא זכרנו לברכה היה יושב לא היה שום מעין כזה, והיה בדעתו לנסע על פסח למקום שיש שם מי מעין כזה. כל כך נכנס בחומרות ומרה שחורות ודקדוקים יתרים. אבל עכשו הוא מתלוצץ מזה כי אין צריכין לחפש אחר חומרות יתרות, אפלו בפסח. (שיחות הר"ן - רל"ה)